

**PAMETNA LANA
I BAKA MILUNIKA**

**LJUBAV LETI
LOVE FLIES**

**PESME I ZAPISI
U DVA GLASA**

**EDMONTON
JESEN / AUTUMN 2013**

Autorke: **Pametna Lana i baka Milunika**
Lektorka/korektorka: **Tanja Bjelanović**
Izdavač: **Listak**, Beograd, 2019.
Štampa: **Zvrčak**, Kosjerić
Tiraž: 20 primeraka

Sve je inspiracija oko nas, sve je povezano.

Lana

PRIRODA

Priroda zna svašta
priroda ima maštu
da priredi lepotu
i zimi i leti
ljubav svuda leti!

PESMA O DRVETU

za tatu

Drvo drvce nežno
posadi se u moje srce
i daj meni lepe liske!

Hajdemo
da se igramo
malo drvence
Hajde da se penjemo
u nebo oblake
da grlimo

Da zajedno rastemo
u jedno veliko
drvo visoko
drvence moje!

PATKICE

Patkice gde si
malena

žuta patkice
Došetaj
u moje šakice
hajde
ga ga...

SNEG I PATKE

Sneg sneg
sada
da li pada
na patke
Male patke
sa pismima
na glavama
za mene
za tebe
Sa žabama
oko sebe
ispod snega
i leptirom zaleđenim
u vazduhu

PESMA SNEGU

Male male pahulje
pahuljice letite
kroz sneg
Napravite meni
Sneška Belića

to me veseli
taj lepotan beli
Da imam drugara
da se s njim poigram!

ŠALIĆ

Vunice vunice
treba meni
za šalić i kapu
vaskrsni Lani
i njenoj baki

JEDNOJ KUCI

Kuco kuco
Iza šapta
iza rapta
mala kao miš
dobićeš bombonicu
za jedan šiš
jednu lopticu
i ovu ručicu
ako mi dođeš

VETAR VETAR

Duni u moje snove
preko velikih livada
kroz drveće
duvaj svako veče

Oduvaj bobice
i grašak crveni
sa ovog drveta

I mene odnesi
još više i još dalje
moj duh
da dodirne druge
ljude i daljine

SVEČANOST

Sneg je svež
veče pada
posle dana
punog kiše

Pada veče
sa svetlošću
u radosti
u mom srcu

MANGICE I LEŠNICI

Bakine mangice
i moji lešnici
lete lete
kroz vetar

I male ljubice
sa jednim cvetkom

Ribice plivaju
ptice uživaju
To su čari tajne
i radosti naše bajne
Voda naočare čisti
gle
i svet više nije isti

HEKLANJE

Nije da se baka
unukom sad hvali
pa ne može da odoli
Heklanje mi brzo
krenulo od ruke
to su moje slatke
kreativne muke
Nasleđe od bake
heklica i konac
pravo uživanje -
posebno igranje
to vam je heklanje!

MOJA BAKA

Sunce sija
kao mala vatrića

plamen plavi
Bundeve je strašna
kao strašan lav
kofer njen pun
težak kao neka kuća
za put spreman

ODLAZAK

Mi smo sedele
u kolima
I čekale naš
pesnički trenutak
pred rastanak

Oči nam se divile
dok se dan rađao
sunce dolazilo
sa lepim osmehom
zagonetno

zapisi, naši dani

*Pusti ptičicu iz ruku
da visoko odleti
zadrži je u svome oku*
baka

Edmonton, septembar – oktobar 2018.

Ti si bako moja bajka, a ja Lane iz tvoje bajke.
Lana

NULTI ČAS

Lana se budi, otvara sanjivo očiće i vidi moje lice nadneto nad svojim.

– Bako, ja bih još spavala – kaže pospanim glasom. Spavala je neobično dugo taj dan uoči polaska u školu.

– Kako si, mila? – pitam tiho.

– Ja uvek tako kad se budim, osetim kao da nikada pre nisam živela. Kao da tek izlazim iz maminog stomaka, a pre je bilo ništa... Znaš, ovo je neki nulti čas! – sasvim ozbiljno mi poverava i meškolji se lagano.

– Da, posle buđenja iz sna kao da nam se učini da je nulto vreme za taj dan. Sve iznova počinjemo da gledamo oko sebe, razumem tvoj osećaj – kažem, baš zatečena tom izjavom jer tako nešto nisam očekivala od deteta ovog uzrasta.

– I dobro nam došla u ovaj svet, dušo mila! – kažem duboko ozarena, pokušavajući ipak da je previše ne uznemiravam, da nastavi neki svoj san, koga možda već zaboravlja.

– Hvala, bako! – ona će na to zadovoljno. Oči joj širom već otvorene, sjajkaju ovdašnjim sjajem, dok svoje ručice savija oko moga vrata, i grli me nežno kao labudovim krilima. Onda lagano, ali odlučno ustaje iz svoje postelje.

ZAŠTO LJUDI UMIRU

– Bako, znaš li zašto ljudi umiru? – iznenadi me Lana pre neki dan ovim tako ozbiljnim pitanjem.

– Ljudi vremenom stare, suše se i opadaju kao lišće u jesen, pa i čovek tako kad tome dođe vreme... – pokušah da slikovito dam neki što jednostavniji odgovor.

– Ne! Ljudi moraju da umiru kako bi život uvek trajao – prekide me ona ubedljivo, kratko i jasno.

– Tačno tako – pohvalih način njenog razmišljanja. Toj savršeno zreloj misli, teško da išta treba dodati, i oduzeti.

NEKA PITANJA SU, USTVARI, ODGOVORI

Dok se vraćamo iz škole preko poljane ogromnog školskog dvorišta, Lana mi prepričava šta su danas radili na časovima. Najinteresantnije – dobiće sutra u školi slatkiše ko uspešno odgovori na deset pitanja. A ja ću odgovoriti na svih deset! – kaže samouvereno.

Interesujem se o čemu će biti ta pitanja.

– Evo jednog – Kako je nastao život?

– Au, baš ni malo lako pitanje! Hmm... To jedno od onih večnih pitanja, na koja ljudi još nisu našli jedan odgovor – kažem u neprilici, čudeći se da već ovakvo pitanje sleduje đacima prvacima.

Kao da je čula moje misli, ona malo razmisli, a onda će značajno razložno – Neka pitanja su, ustvari, odgovori.

– Bravo, mudrice! Negde si već čula ili pročitala ovaj filozofski odgovor?

– Ne, samo tako ponekad razmišljam...

PRVI SNEG

Uveče, već sredinom septembra, ovde je počeo da provejava prvi sneg. Sitan, lak kao paperje, uporan.

Gledamo kroz stakleni zid ka dvorištu, i pratimo bele pahulje kako pokrivaju drveće još okićeno lišćem i osvetljeno lampionima.

– Bako, hajde ti budi moja inspiracija, a ja tvoja! Evo, ja ću da

smišljam melodiju za sneg, a ti reči?

– Važi! – uskliknem oduševljena idejom da stvaramo opet nešto, u dva glasa svim snagama, za početak krenusmo:

*Evo ovaj stihić
pao prvi snežić
smeška nam se
Sneško Belić!*

ŠTA JE UMETNOST

Lana crta strastveno, svakodnevno.

Ne bira ni vreme ni mesto, čak ni materijal ni pribor kojim se služi.

Crta ujutru dok se oblači i sprema za polazak u školu, na školskim časovima, a i usput dok se vraća iz škole kada je lepo vreme, po pesku, zemlji, asfaltu. Naročito voli da crta po snegu kažiprstom ili nekim prutićem. Crta i kada dođe kući, čekajući ručak u kuhinji, staje pred svoj mali štafelaj. A onda sedeći ili klečeći na podu tako okružena arsenalom bojica i olovki, praznih listova papira i raznih sveski. Usput, prelistava brojne knjige, kojih ima gotovo na svakom mestu u kući.

Takođe, crta i vaja, secka i boji nešto dok je u dvorištu ili u obližnjem parkiću. Sama ili sa drugaricama pravi specijalno blato mešanjem vode sa peskom i zemljom. Neka posebna inspiracija dolazi joj i uveče pred spavanje, u svojoj sobi u pižamici, obično počne neki crtež, a roditelji opominju da je vreme spavanju.

Otvora rado svoj blok i u autu dok je otac vozi na neku od brojnih aktivnosti, a crta svakako među drugom decom u biblioteci, za obedom kada je sa roditeljima u restoranu, u zubarskoj čekaonici... Prosto, ona crta u nekom posebnom ritmu svoje potrebe da se izrazi tako kada je sama, i kada nije, dok miruje ili se kreće. Slutim, možda neobuzdanost žara njene dečje mašte želi da crta katkad i po vazduhu, uvek prizvana trenutkom neke svoje inspiracije.

Iz dana naše družbe, beležim samo jedan upečatljiv prizor. Popodne je, tišina u sobi. Sklupčana na kauču sa blokom u krilu ona

nešto crta, a ja čitam. Onda mi u jednom trenutku pruži svoj koloritni rad da pogledam. Na njemu nikako ne uspevam da uočim neku određenu figuru ili pejzaž, i kažem joj neku pohvalnu reč ili predlog, kao što obično činim. Zato je bojažljivo pitam:

– Hoćeš malo da mi objasniš, šta ti znači ovo što si nacrtala?

– Ništa... Ne znači ništa, to je samo umetnost, bako! – odgovori odsečno, skoro malo ljutita, valjda ne očekujući takvo jedno glupo pitanje.

– Izvini, čestitam ti! Upravo si mi sve objasnila. I svoju poetiku, možda suštinu sve savremene umetnosti.

– Vidiš, ja imam svoju umetnost, svoje boje... – pridoda smešeći se.

LANIN SAN

Probudila se rano u nedelju, tačno u vreme kada ide u školu. Ustajem i ja, mada je nisam čula, iako spavamo u istoj sobi, najčešće i u istoj postelji, već prema njenoj želji.

Zatičem je u dnevnoj sobi, samu. Ostali ukućani još spavaju. Ona peva sasvim neobično, poneto. Sedi i blago se njiše gornjim delom tela, maše gipko ručicama kao krilima. Glas joj razgovetan, tanak i nežan poput svile slavujskog poja. Dok joj se primičem bešumno, razaznajem na srpskom deo refrena koji ponavlja: Zvezdice, zvezdice sjajne, zvezdice moje...

Onda me primeti i zastane:

– Bako, bako, sanjala sam vile, one su me svojom pesmom probudile...

– Oh, divno! Je li to neka njihova pesma?

– Da, bile su četiri vile, bele kao zvezdice na nebu! Jedna sa krunom na glavi, najveća i glavna. I sve su plesale. Onako kao anđeli sa belim krilima i prozračnim haljinama... Tako su prekrasno pevale, sve plešući kao snežne pahuljice u tim svojim čipkastim haljinicama, da samo znaš, bako!

– Verujem, baš si uživala!

– Pokušavam da pevam kao što su i one, tu istu pesmu...

– A sada ja uživam u toj tvojoj umilno divnoj pesmi, anđele moj! – rekoh, dirnuta i zadivljena.

– One su pevale pohvalu ljubavi svojoj kraljici – opisuje mi dalje tu neopisivu scenu iz sna.

– Šteta, trebala si me probuditi da ih i ja čujem – kažem šaljivo.

– Nisam htela, bako, ti treba da se odmoriš... – kaže saosećajno.

– Eh, ne mari, moje Lane! Zahvalna sam ti na ovom poveravanju neizmerno!

Kažu, da je kosmos prožet skladnim mikrotalasnim vibracijama ljubavi i blaženstva. Ipak se retko kada čoveku posreći da to prosvetljenje duše doživi u snu ili na javi, ako ga kasnije uopšte i zapamti, osvesti. O tome potreseno razmišljam, dok ona tiho pevajući, još uvek u pokušaju da ozvuči onu izmičuću sliku svog čudesnog sna.

O DRVEĆU I CVEĆU

U povratku iz škole, zajedno prolazimo stazom kroz park, oivičenom bujnim drvećem. Oktobar je, prozračno plavetan i svetao dan, pun plamenog kolorita čudesnih nijansi lišća.

Lana voli da priča o drveću. Oduševljeno, često mu se i neposredno obraća, razgovara drugarski kao i sa ostalim živim bićima, bubicama, pticama i svim svakodnevnim susedima. Prosto, čini mi se da obožava svako drvo i svaki list na grani, ili već opalo to zlato u gustim slojevima, prostrto preko zelene trave i pešačkih staza.

Danas je posebno raspoložena da mi „objasni neke stvari“ o drveću, i prirodi uopšte. Iz svoga ličnog ugla i maštovitog viđenja, svakako.

Evo, samo nekoliko njenih rečenica, koje sam ubrzo po dolasku kući zabeležila.

Drveće ima stabla, isto kao i mi ljudi što imamo telo. Grane su drveću ruke, a lišće prsti. Ponekad kosa koja leprša na vetru, leti...

Drveće se razlikuje od ljudi zato što ne može da se kreće, da napušta svoje mesto.

A ove crvene i crne bobice sjajne kuglice, to su ti lepi ukrasi,

cvetovi za nas... A cvet je glava neke biljke, i mi ne treba da ih kidamo, lomimo. Bako zapamti, sve je u prirodi lepo, i u vezi jedno s drugim, i sa nama...

Priznajem, nikada još nisam čula ovako precizno potkrepljene, i osmišljene „poetske opservacije“ iz usta nekog šestogodišnjeg deteta. A bogme, i od daleko one starije dece, koja su iz bajkovitih predela detinjstva davno izašla, da mu se više nikada ne vrate.

U CARA TROJANA KOZJE UŠI – JEDNA TAJNICA

Nehotice, otkrih jedu Laninu epizodicu iz prvih dana đачkog života. Ona nije bila namenjena za uši roditelja, a ni za ostatak odraslog sveta. Ali, eto, imam neku povlasticu kao njena baka, da je ovde ipak zabeležim.

Izlazimo iz dvorišta škole sa drugim đacima i roditeljima. Neki idu svojim kućama školskim autobusom, a drugi kao i mi, stazicom ili preko livade u naš kvart. Prelazimo manji deo trotara u manjim grupicama. Primećujem da Lana svaki čas okreće svoju glavicu naokolo, očito tražeći pogledom nekoga. Utom spazih nedaleko od nas jednog dečaka. Lana pusti svoju ruku i naglo mu prilazi, gotovo mu se unosi u lice. Gleda oštro i preteći maše svojim podignutim prstićem, izgovara nešto na engleskom.

Povišenom intonacijom nešto važno saopštava, nisam mogla razumeti tačno šta. Ipak, prepoznah reč „sutra“ ponovljenu nekoliko puta. Lice simpatičnog dečaka, otprilike njenog uzrasta, jako se zarumeni i malo zbunjeno osmehuje ne govoreći ništa. Onda, neko dečaka povlači za ruku i vodi ka autobusu, a Lana tek tada obrati pažnju na mene, i pridružuje mi se na našoj uobičajenoj stazi, još blago uznemirena. Počinjem neobaveznu priču, a moja radoznalost ipak oprezno se raspituje – ko je taj dečak, ima li neki problem s njim... Dečak je iz drugog razreda a uče u istoj učionici, objasni kratko. Kaza

njegovo ime, i kako je već neko vreme stalno zadirkuje, juri za njom na školskim odmorima... Ona beži, a ponekad mu se i suprotstavi, brani se. Uzbuđeno mi dalje objašnjava kako je zbog toga organizovala grupu od četiri dečaka iz starijih razreda koji će da je zaštite i nateraju ga da je dalje ne uznemirava. Sutra će se „obračunati“ s njim ako ovako nastavi. Time zaključuje povest svoje male tajne, ne pominjući uključenje u ovu nevolju učiteljicu, niti svoje roditelje.

Skrivajući smešak, bila sam obradovana hrabrošću, i tako dovitljivoj preduzimljivosti svoje unuke.

Podržah njen plan. Prećutno, obe smo znale da je to od sada samo naša tajnica. Posle nekoliko dana, priča mi da je nasrtljivi dečak ozbiljno shvatio onu njenu opomenu, da se povukao bez borbe, i sada je ostavio na miru. Pošto su stvari tako lepo prošle, osmelih se da primetim kako je on, ipak, jedan kulturni i dobar dečak. Možda, samo malo zaljubljen, ne znajući kako drugačije da skrene pažnju na sebe svojoj simpatiji. Začudo, ona klimnu potvrdno glavicom, i malko zamišljeno, doda – Možda...

Možda – to je ona bitna reč u dečjem svetu, kao i u odraslom. Nešto poput reči: cvet, volim, srce, ptice, sreća... Eh, ta čista ljubav dečjeg srca, tako sama i zbunjena – mislim, prisećajući se nekih sličnih “ozbiljno, smešnih malih tajni iz svoga davnog školskog života. Neka i ove njene, sada padnu melemno u moje uzneseno srce. I tu ostanu.

Ovim zapisom, da mojoj Lani mudrici ne izblede. Za neko buduće, nasmejano sećanje.

BAKIN DAN

Baka i ja smo za njen odlazak napravile kolače.
Poneli smo ih na aerodrom, da kolači lete sa bakom.
Na aerodromu smo ih malo jele, u taj slatki dan.
Avion je poleteo na vreme.
Baka je odletela u vlažno nebo sa našim kolačima.

LANA

crteži / drawings / paintings

ЈЕДНОМ ЈЕ БИЛА ЈЕДНА БАКА
КОЈА СЕ ЕВАЛА МИЛУНИКА ~~ЈЕ~~ БАКА
ОМ ЛАНЕ. ~~И~~ ИЛА НА ЈЕ ОТИШЛА У
КАНАДУ. ИММЛУНИКА ЈЕ ОТИШЛА
КУЧНО

